



ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20

القاضي سليم جبران
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט סלים ג'ובראן
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 13/20

העותרת: רשימת הירוקים

נגד

המשיבים:

1. רשימת הבית היהודי
2. רשימת ישראל ביתנו
3. רשימת יש עתיד
4. רשימת הליכוד
5. רשימת הרשימה המשותפת
6. הדיה שילוט חוצות בע"מ
7. JCDecaux
8. מקאן אריקסון בע"מ

עתירה למתן צו מניעה בהתאם לחוק הבחירות (דרכי תעמולה),
התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות)

החלטה

1. העותרת פנתה אליי בעתירה למתן צו מניעה, בגין קמפיין בחירות של פרסום חוצות נרחב בו מופיעים תמונות של יושבי ראש המשיבות 1-5. על גבי השלטים מופיע הכיתוב: "כשאתה לא בוחר, אתה נותן את הקול שלך למישהו אחר". לשיטת העותרת, מדובר "בטקסט מתחכם שכביכול נועד לשכנע מישהו שאינו מצביע שאי הצבעתו למעשה הולכת לדמות שמופיעה על השלט. המבקשת תציין כי העובדה כי מדובר בשלט לעידוד ההצבעה אינה נהירה לצופה מן הצד, והיא מתבררת אחר ורק בקריאה קפדנית של הטקסטים" (סעיפים 2-3 לעתירה).

2. לשיטת העותרת, הקמפיין מהווה תעמולת בחירות למען המשיבות 1-5, והיות שלא צוין עליו זהות מזמין התעמולה, מדובר בהפרה של סעיף 10(ב) (5) לחוק הבחירות

(יצוין, כי מדובר על פי טענתה, למעשה, בהפרה של סעיף 10(א)(3) לחוק).

3. ביום 12.2.2015 החלטתי למחוק את המשיבים 1-7 ולהוסיף את המשיבה 8 לעתירה. זאת, נוכח הצהרתם של המשיבים 1-7 כי אין להם כל קשר לקמפיין, ומנגד בקשה של המשיבה 8 (להלן: מקאן אריקסון) להצטרף לעתירה היות שהיא זו שיזמה וביצעה אותו.

4. בקצרה, מקאן אריקסון טענה בתגובתה כי אין המדובר בתעמולת בחירות היות שמדובר בקמפיין להעלאת אחוז ההצבעה באופן כללי, שאין מטרתו להשפיע על הבחור לבחור במפלגה מסוימת. עם זאת, בהחלטתי מיום 12.2.2015 ציינתי כי "על פניו, ומבלי להכריע בדבר, הקמפיין נושא העתירה מהווה תעמולת בחירות ובהתאם חלות עליו המגבלות הקבועות בסעיף 10(א) לחוק הבחירות".

5. לאחר שהושלם סבב התגובות בעתירה, נותרתי בדעתי זו. "יש לזכור, כי לפי פסק הדין זוילי, אין הכרח כי פרסום יקרא להצביע למועמד פלוני על מנת שיבוא בגדר תעמולת בחירות, ודי בכך שפועלו הוא בהשפעה על הבחור" (תב"כ 54/19 ניצן נ' קשת (17.2.2013), השופט רובינשטיין). במילים אחרות, די בהשפעה דומיננטית-כללית על הבחור כדי להוביל למסקנה כי בפנינו תעמולת בחירות (ראו: תב"כ 4/20 גלאון נ' אריאל (27.1.2015)).

6. על הטעם שמאחורי גישה זו עמדתי ב-ת"מ 198/20 לוי נ' רוח חדשה (21.10.2013) (להלן: עניין לוי). שם, בעניין דומה, נדון קמפיין לעידוד הצבעה כללי שהעניק הטבות לבוחרים. בעניין לוי, קבעתי כי החוק אסר על מתן הטבות כלליות לבוחר, ללא זיקה לאופן השפעתו, ועמדתי על הרציונל שמאחורי איסור זה שבחוק:

"סעיף 88(1) לחוק הרשויות המקומיות אוסר מתן שוחד על מנת להשפיע על בוחר להצביע, זאת גם אם השוחד הוא לעודד או לרפות ידיו של בוחר להצביע באופן כללי ולא למועמד או רשימה ספציפיים. התכלית מאחורי האיסור הקטגורי הוא בחשש כי עידוד הצבעה "עיוורת" תהווה למעשה כסות לטובת הנאה למען מפלגה או מועמד מסוים. במה דברים אמורים? נניח מצב ובו גוף יוצא בקמפיין לעידוד הצבעה, המציע טובת הנאה למצביעים בשכונה פלונית בעיר אלמונית. על פניו, מדובר בעידוד הצבעה כללי, אולם, במידה ותושבי אותה שכונה מצביעים באופן סטטיסטי לאורך השנים למועמד כזה או אחר, הרי לא ניתן להיתלות בעובדה כי ההטבה ניתנת לכלל הבוחרים והגוף המציע אותה אינו מזוהה פוליטית" (שם, בפס' 7).

עמוד 2 מתוך 3

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

7. דברים אלה יפים גם לענייננו. ודאי, שעה שהקמפיין כולל מודעות בהם מוצגים צילומים של 5 יושבי ראש של רשימות מתוך 26 רשימות סך הכול המתמודדות בבחירות לכנסת ה-20. בהמשך לכך, ובהתאם למבחן הדומיננטיות, נראה כי אין עוררין כי מדובר בתעמולת בחירות: הרי, אף מקאן אריקסון בעצמה אינה חולקת כי מטרת הקמפיין היא להשפיע על הבוחרים ולהעלות את אחוז ההצבעה. והשפעה דומיננטית על בוחרים – גם אם כללית היא – באה בגדר תעמולת בחירות.

8. משכך, לכאורה, יש מקום למתן צו מניעה שמשמעותו חיוב מקאן אריקסון להוסיף למודעות את זהות מזמינן. עם זאת, אתמול, ביום 15.5.2015 הצהירה בפניי המשנה למנכ"ל מקאן אריקסון, גב' חנו רדו, כי "הפרסום נשוא העתירה הסתיים, הקמפיין נגמר, והשילוט מוסר בימים אלו, ללא קשר עם העתירה" (סעיף 3 לתצהיר). משכך, מתן צו במקרה דנא – התייתר. עם זאת, ראיתי לנכון להרחיב במעט נוכח חשיבותה של הסוגיה העקרונית שנדונה לעיל.

9. סוף דבר, העתירה נדחית. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ז בשבט התשע"ה (16.2.2015).


 שלים גיבוראן
 שופט בית המשפט העליון
 יושב ראש ועדת הבחירות
 המרכזית לכנסת ה-20